

staa imod. Forsaavidt er det ærede Medlems Bemærkning temmelig overflødig. Vi ere naturligvis nøbte til at bygge, efter hvad vi kunne se i Diebliffet, og ikke efter, hvad der kan komme i Fremtiden. Jeg vil dog gjøre en Bemærkning i Anledning af hans Uttring, saa maa ærede Medlemmer af Thinget tillægge mine Ord saa megen Bægt, de ville. Med Hensyn til disse mulige fremtidige Forandringer i Befæstningskunsten, tør jeg vistnok sige, at Forventningen eller rettere Frygten for saadanne Forandringer er grundet paa de store Fremskridt, der ere foregaaede i Artilleriet i Løbet af de sidste 25 Aar. Jeg har hørt det Høje at opleve denne Revolution i Artillerivæsenet lige fra dens Begyndelse til dens Ende, i en Alder, hvori jeg har kunnet skjønne over den lige fra Først til Sidst; jeg har fulgt den med meget stor Opmærksomhed; det følger af sig selv. Jeg har søgt at danne mig en Forestilling om, hvorvidt denne Omvæltning, som begyndte omtrent 1855, og som vi endnu have set de nyeste Prøver af for nogle faa Aar siden, — hvorvidt den kan betragtes som nu at være i det Væsentlige tilende. Det er naturligvis vanskeligt eller umuligt at agere Profet; naar man imidlertid vil danne sig et Skjøn om disse Ting, er det nyttigt at se hen til, hvorledes det er gaaet til paa andre Tider i Artilleriets Historie; og den, der kjender Noget dertil, det vil sige noget Nøiagtigt, den, der veed virkelig Bæst, vil ikke kunne undgaa at lægge Mærke til, at den Revolution, der nu er foregaaet, har megen Lighed, en paafaldende Lighed med den Omvæltning i Artilleriet, som foregik ved Aaret 1500, det er for omtrent 350 Aar siden, en Omvæltning, der fuldstændig revolterede Artilleriet, fuldstændig revolterede Krigskunsten og fuldstændig revolterede Befæstningskunsten. Det var de samme Potenser, som gjorde sig gjældende dengang som nu, det var de samme Midler, hvorvel under andre Former, som man dengang brugte til at gjøre de store Fremskridt. Denne Revolution blev tilendebragt dengang paa 25 Aar; den foregik mellem Aarene 1490 og 1515; saa indtraadte der en Stilstandsperiode, som varede det 16de Aarhundrede ud, hvorefter der fulgte en meget langsom Udviklingsperiode, som varede omtrent til 1850 i 250 Aar. Det er naturligvis umuligt at sige nu, om der ovenpaa den store Omvæltning, der er foregaaet i Artilleriets Udvikling i de sidste 25 Aar, vil komme en Stilstandsperiode paa 100 Aar og derefter en meget langsom Udvikling i de følgende 250; men jeg tror nok, at min historiske Opsættelse af Sagen skulde stufte mig meget, om vi ikke netop nu ere ved en foreløbig Afslutning af den Revolution, der er foregaaet i Artilleriets Udvikling i de sidste 25 Aar. Dette er en Grund mere for mig til med større Sindssro at gaa med

til at befæste Kjøbenhavn og til i det Hele at anlægge Befæstninger, der ere beregnede paa at modstaa det Artilleri, som i Diebliffet er det farligste og mest ødelæggende, vi kunne vente imod os. Jeg kan ikke agere Profet og tænker heller ikke derpaa; men jeg vil blot lægge denne Bemærkning til som et Bidrag til Behandling af Situationen.

Ligeoverfor det ærede 2det Medlem for 11te Kredts (Clausager) vil jeg tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger. Det meget ærede Medlem staturerede, at det mod Landsiden befæstede Kjøbenhavn ikke vilde kunne holde sig; det vilde ialtsald, mente han, kun kunne holde sig ganske overordentlig kort Tid. Jeg veed ærlig talt ikke, hvorpaa det ærede Medlem støtter denne Dom; jeg har søgt at danne mig et Skjøn om den Ting, og jeg skjønner ikke rettere, end at Kjøbenhavn vil kunne holde sig i Maaneder med den Besætning, som forsvare den; men Maaneder, mine Herre, er i Krigstid en meget lang Tid. Det ærede Medlem mente endvidere, at vi ved at befæste vilde udsætte os for Angreb. Jeg maa tilstaa, at jeg ikke kan følge hans Raisonnement i saa Henseende. I saa Henseende forekommer det mig at være det Samme som at sige, at man udsætter sig for Indbrudstyveri ved at sætte en Hængelaas for sin Dør. Jeg skjønner ikke rettere, end at det, at vi befæste os, svarer netop til det, en privat Mand gjør i det daglige Liv ved at sætte Laas for sin Dør. Der er ingen Tvivl om, at den, som vil bryde en Hængelaas eller en dirkesfri Laas, kan bryde Døren op; en Laas afgiver ingen absolut Sikkerhed for, at Døren kan modstaa en fjendtlig Haand, en Indbrudstyvs Haand. Den sikker maaste ikke mere end $\frac{1}{2}$ Time, og dog tror jeg, at almindelig Erfaring tyder paa, at det er ganske hensigtsmæssigt at have en Laas for sin Dør, blandt Andet fordi Godtfolk for visse Mærkers Skyld betænke sig noget længere paa at bryde ind, hvor der er Laas for Døren, end paa at begaa Leilighedstyveri, hvor der ingen Laas er for Døren. Det ærede Medlem syntes at antage, at vi ved at befæste Kjøbenhavn skulde indbyde en Fjende til at angribe os, til at bemestre sig Sjælland. Jeg forstaa ikke det Raisonnement; jeg veed ikke, at man egentlig kan sige, at det er at indbyde en Mand til at gjøre En Overlast, naar man indretter sig saaledes, at man gjør ham det aldeles tydeligt og indlysende, at et saadant Overfald ikke gaar af uden blodige Pander. Det er netop det, vi gjøre ved at befæste Kjøbenhavn og i det Hele indrette vort Forsvarsvæsen paa betryggende Maade, at vi love dem, der komme og ville gjøre os Fortræd, hvem det saa er, at det, om det end kan være, at han vil overmande os, ikke sker, uden at der vanker blodige Pander.